

Skolestruktur – erfaringer fra andre kommuner

Indledning

I forbindelse med Børn- og Ungeudvalgets arbejde med at gennemføre et strukturtjek på børn- og ungeområdet, jf. aftalen for Budget 2016, udgør skolestrukturen et centralt element. Udvalget præsenteres blandt andet for forskellige scenarier for færre, større og mere bæredygtige skoledistrikter i kommunen.

For at understøtte udvalgets arbejde, beskrives i det følgende otte eksempler på, hvordan andre kommuner arbejder med skolestrukturen. De otte kommuneeksempler er:

Esbjerg Kommune
Fredericia Kommune
Frederikshavn Kommune
Næstved Kommune
Silkeborg Kommune
Svendborg Kommune
Haderslev Kommune
Randers Kommune

Præsentationen af de enkelte kommuners skolestruktur varierer afhængigt af det materiale, som har været tilgængeligt i form af fx beslutningsreferater fra udvalgs- og byrådsmøder samt høringsmateriale. Præsentationen tager desuden afsæt i samtaler med skolechef, viceskolechef eller konsulent på området.

Hovedtræk på tværs af otte kommuner

Opsummerende kan der blandt andet udledes følgende hovedtræk på tværs af de otte kommuner:

Baggrund og formål

Der er både en økonomisk og en faglig/kvalitetsmæssig dagsorden i forhold til at omlægge skolestrukturen i alle kommuner. Kommunerne oplever faldende børnetal og er samtidig mødt af krav – og har ønsker - til nye faglige tiltag. Det bærende formål er, at omstruktureringen skal understøtte skabelsen af bæredygtige enheder både økonomisk og fagligt.

Struktur

I kommunerne findes besparelserne varierende via klasseoptimering, omstrukturering af administration og ledelse samt lukning af skoler. Nogle kommuner geninvesterer besparelsen eller dele af besparelsen på skoleområdet.

I 6 ud af de 8 kommuner indebærer den nye skolestruktur eller forslag hertil færre og større skoledistrikter. Antallet af skoler varierer ml. 14 og 27 skoler inden sammenlægningen til ml. 4 og 9

skoledistrikter efter sammenlægningen. I nogle kommuner følger skoledistrikterne distrikterne på dagtilbudsområdet.

I 5 ud af de 8 kommuner har den seneste omlægning af skolestrukturen indebåret lukning af mellem 2 til 5 skoler.

I 7 ud af de 8 kommuner er der fokus på i forskelligt omfang at etablere særlige ungemiljøer med flere spor, herunder egentlige ungeskoler.

I nogle kommuner er det lykkedes at undgå afskedigelser, idet reduktion i medarbejdere er sket ved naturlig fratrædelse.

Ledelse

Nogle kommuner har fastholdt den eksisterende ledelseskraft, mens andre har reduceret antallet af ledere som led i besparelsen.

Flere kommuner peger på fordelene ved, at de nyudnævnte afdelingsledere placeres på skoler, som lederne ikke tidligere har stået i spidsen for. Det giver et boost både ledelsesmæssigt og fagligt. I én kommune fik medarbejderne mulighed for at ønske ansættelse på en anden skole/matrikel i forbindelse med omorganiseringen.

Det er desuden væsentligt at finde de rette kompetencer til at udøve den strategiske ledelse (distriktsleder) og den pædagogiske ledelse (afdelingsleder) mv. I nogle kommuner sættes der særligt fokus på, gennem kompetenceudvikling, at klæde lederne på til at løfte opgaven omkring den pædagogiske ledelse.

Fordelingsprincipper

Principperne for fordeling af eleverne inden for skoledistriktet vedrører primært nærmest afstand mellem hjem og skolematrikel samt søskende på skolematriklen.

Kommunernes skolestruktur – et samlet overblik

Tabel 1 giver et samlet overblik over kommunernes skolestruktur. Tabellen viser blandt andet, hvor der er et økonomiske potentiale ved strukturændringerne, men synliggør ikke eventuelle afledte udgifter. Nogle kommuner geninvesterer den opnåede besparelse i faglig udvikling på skoleområdet.

Bemærk, at der i tabellens højre kolonne er sidehenvisning til beskrivelsen af den enkelte kommunes skolestruktur.

Tabel 1

Kommune	Struktur	Økonomisk potentiale	År for ændring	Sidetæl
Esbjerg	25 – 7 skoledistrikter	Administration og ledelse	2015	4
Fredericia	17 – 4 skoledistrikter 3 skoler lukkes	Klasseoptimering og sparrede bygninger	2013	5
Frederikshavn	16 – 4 skoledistrikter 2 skoler lukkes	Ledelse, klasseoptimering, sparrede bygninger, rullende skolestart	2015	8
Næstved	17 – 6 skoledistrikter	Administration, ledelse og klasseoptimering	2016	9
Silkeborg	27 – 9 skoledistrikter	Klasseoptimering	2016*	11
Svendborg	19 – 11 skoledistrikter 2 skoler lukkes	Klasseoptimering og sparrede bygninger	2011	13
Haderslev	18 – 9 skoledistrikter 2 skoler lukkes	Ledelse, klasseoptimering og sparrede bygninger	2011	14
Randers	24 – 19 skoledistrikter 5 skoler lukkes	Administration, ledelse, klasseoptimering og sparrede bygninger	2015	15

* Forslag til ny skolestruktur er under politisk behandling.

Nøgletal

Tabel 2 giver et samlet overblik over kommunernes størrelse i forhold til indbygger- og elevtal samt kommunernes udgift pr. elev opgjort i 2014. Nøgletal for Odense Kommune er medtaget i tabellen.

Tabel 2

Kommune	Indbyggere*	Elever**	Udgift pr. elev***
Esbjerg	115.659	11.983	68.851
Fredericia	50.640	5.331	62.687
Frederikshavn	60.313	5.857	71.149
Næstved	82.190	8.670	70.684
Silkeborg	90.381	10.964	63.554
Svendborg	58.206	5.367	79.588
Haderslev	56.019	5.212	74.579
Randers	97.225	9.468	77.253
Odense	198.912	17.661	63.685

*Antal indbyggere d. 1. i 4. kvartal 2015 (Statistikbanken.dk).

**Antal elever i grundskolen, inkl. specialklasser, 2014 (Statistikbanken.dk).

***Nettodriftsudgifter pr. elev til folkeskoler, inkl. specialtilbud, 2014. Hele landet 74.170 kr. (KL's nøgletalskoncept 2015).

Otte kommuneeksempler

I det følgende beskrives de enkelte kommuners arbejde med skolestrukturen.

Esbjerg Kommune	
Baggrund og formål	<p>Byrådet vedtog d. 16. februar 2015 en fremtidig struktur for folkeskolerne i Esbjerg Kommune. Forslaget trådte i kraft pr. 1. august 2015.</p> <p>Formålet med Esbjerg Kommunes nye skolestruktur har været at skabe større og mere bæredygtige enheder, både økonomisk og i forhold til indholdet.</p>
Skolestruktur	<p>Esbjerg Kommunes nye skolestruktur indebærer nedlæggelse af 25 skoler og oprettelse af 7 nye skoledistrikter med tilhørende afdelinger. Ud over oprettelsen af de 7 skoledistrikter, er Darum Børneby etableret ligeledes pr. 1. august 2015 som en 3-årig forsøgsordning. Darum Børneby indeholder skole, SFO, daginstitution og klub.</p> <p>De fleste skoler er etableret med klassetrin fra 0.-9. klasse, mens 5 skoler har elever fra 0.-6- klassetrin.</p>
<i>Økonomi</i>	<p>Omorganisering af administrations- og ledelsesstrukturen har betydet en årlig besparelse på 20 mio. kr. Skolestrukturen har betydet en omorganisering, blandt andet med henblik på at frigøre plads til det pædagogiske arbejde.</p>

<i>Ledelse</i>	Skolelederne for de 7 distrikter får samtidig ansvaret for SFO-tilbud og fritidsklubber for de unge. SFO og klubområdet henhører ved ikrafttrædelsen under Kultur- og Fritidsudvalget for at understøtte skolens arbejde med den åbne skole.
<i>Klassekvotient</i>	Klassekvotienten ligger på gennemsnitlig 21 elever.
<i>Principper for fordelingen af elever</i>	<p>Det forventes, at Byrådet i februar 2016 tager stilling til forslaget om, at skolebestyrelsernes principper for fordeling af eleverne på afdelinger i distriktet baserer sig på følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Afstand fra bopæl til nærmeste afdeling. Opmålt via Google Maps – cykelafstand. I tilfælde af lige stor afstand til flere afdelinger har forældrene frit valg. 2. Søskende til elever på afdelingen går forud for andre børn. 3. Elever kan, efter forældrenes ønske, indskrives i en anden afdeling inden for skoledistriktet. Ønsker om indskrivning i en anden afdeling inden for skoledistriktet, skal imødekommes forud for evt. indskrivning af elever fra andre skoledistrikter/kommuner. Dog må der kun optages børn fra andre afdelinger, indtil der resterer 2 pladser pr. klasse til brug for optagelse af afdelingens egne børn.
Andre emner <i>10. klasse</i>	10. klassetrin (Studie 10) er pr. 1. august 2015 henlagt under Ungdomsskolens ledelse og har tre afdelinger placeret i Esbjerg, Ribe og Bramming.
<i>Dagtilbud</i>	I forlængelse den nye skolestruktur blev der gennemført en ny struktur på dagtilbudsområdet, hvor 37 daginstitutioner organisatorisk sammenlægges til 7 distrikter, idet distrikterne følger skoledistrikterne. Størstedelen af kommunens daginstitutioner er aldersintegrerede.
<i>Førskole</i>	I august 2014 godkendte Børn- og Familieudvalget Smart Skolestart, som er en model for inkluderende overgang mellem dagtilbud og skole. Det indebærer blandt andet førskole, hvor børnene starter pr. 1. april.

Fredericia Kommune	
Baggrund og formål	<p>Byrådet vedtog d. 19. marts 2012 en fremtidig struktur for folkeskolerne i Fredericia Kommune og en ny organisering af specialundervisningen. Forslaget trådte i kraft pr. 1. august 2013.</p> <p>Baggrunden for ændringen af skolestrukturen skal ses i lyset af et opstået øget spænd mellem skolernes økonomi og de krav og forventninger, der stilles til skolerne.</p>

	<p>En strukturanalyse har peget på, at kapaciteten ikke blev udnyttet optimalt, og elevprognosen tegnede et billede af, at flere skoler fremadrettet vil have færre elever i klasserne, mens andre vil have flere. Spændet mellem skolerne vil øges.</p> <p>Det er derfor Byrådets ønske, at den nye skolestruktur skal skabe en ramme, som gør det muligt at videreudvikle kvaliteten i folkeskolen og at der skabes økonomisk råderum til kvalitetsudviklingen.</p> <p>Den nye skolestruktur hviler på to principper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Princippet om skolen på flere matrikler – fordi vi vil skabe pædagogisk-økonomisk bæredygtige enheder • Princippet om basis- og overbygningsskoler – fordi vi vil skabe optimale innovative, motiverende læringsmiljøer, der appellerer til alle børn og unge. <p>Den nye skolestruktur skal skabe rammer og grundlag for en innovativ folkeskole, der:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikrer et solidt fundament for fortsat pædagogisk udvikling, som fremmer <i>alle</i> elevers faglige niveau og sociale robusthed, så de evner at gennemføre en ungdomsuddannelse. • Har fokus på at videreudvikle vores profil – og linjekoncept. • Ekskluderer væsentligt færre elever fra den almindelige folkeskole. • Skaber vilkår for bedre at udfordre alle elever. • Sikrer stærke faglige miljøer, som skal kunne tiltrække dygtige pædagoger og lærere. • Matcher vilkår og krav i det digitale samfund. IT skal blive et bærende element i at udvikle en ny skole, hvor fokus i højere grad flyttes fra undervisning til læring.
<p>Skolestruktur</p>	<p>Strukturændringen indebar, at 14 skoler blev til 4 skoledistrikter. 3 af de oprindelige skoler blev nedlagt.</p> <p>Dermed blev der etableret større og mere specialiserede skoledistrikter i forhold til at undervise elever enten i indskoling/mellemtrin eller udskoling. Det betyder en struktur med flere basisskoler og overbygningsskoler med 3 eller flere spor.</p> <p>Der blev etableret én overbygningsskole inden for hvert af de 4 distrikter, mens øvrige skoler er basisskoler (dvs. at der er mellem 1 og 3 basisskoler inden for hvert distrikt).</p> <p>Det skaber et fundament for så vidt muligt undervisning med linjefaglærere, undervisning gennem holddannelse på tværs af spor og klassetrin, udvikling af stærke faglige og pædagogiske miljøer for medarbejderne, flere valgmuligheder og fastholdelse af motivation hos elever i overbygningsskolerne.</p>

<p><i>Økonomi</i></p> <p><i>Ledelse</i></p> <p><i>Klassekvotient</i></p> <p><i>Forskning</i></p> <p><i>Principper for fordeling af elever</i></p>	<p>Besparelsen omfatter klasseoptimering, hvilket har betydet 24 færre lærere, samt sparede bygninger.</p> <p>Der er opnået en besparelse på 16 mio. kr., hvoraf halvdelen reinvesteres på skoleområdet. Øgede udgifter til befordring har været begrænset, da Fredericia kan betegnes som en bykommune og derfor tætbeholdt. Dertil er der tildelt ekstra anlægsmidler.</p> <p>Strukturændringen indebærer, at ledelseskraften fastholdes, så kortest vej mellem medarbejderen og den pædagogiske sikres.</p> <p>De nye distriktsskoler beslutter selv inden for skolens samlede ressourceramme, hvordan ledelsen på deres skole skal organiseres, dog stiller Byrådet en række krav til organisationen og opgavevaretagelsen, eksempelvis at den pædagogiske ledelse prioriteres højt.</p> <p>Det har eksempelvis betydet, at ledelseskraften anvendes i viden- og resourcecentre samt pædagogiske udviklingscentre.</p> <p>Fredericia Kommune arbejder blandt andet med afsæt i Capacity Building eller kapacitetsopbygning, inspireret fra Ontario i Canada. Med inspirationen fokuseres eksempelvis på at arbejde målstyret, evidensbaseret og forskningsinformeret.</p> <p>Klassekvotienten er steget fra 21,5 til ca. 24.</p> <p>Arbejdet følges af Lars Qvortrup fra Aalborg Universitet,</p> <p>Indførelse af den nye skolestruktur skal sikre bæredygtige skoler, der i gennemsnit har ca. 24 elever i hver klasse. Distriktsskolelederen danner klasser ud fra eventuelle ønsker fra elever og forældre. Hvis alle ønsker ikke kan opfyldes, sker klasseskabelsen inden for følgende kommunale rammer i prioriteret rækkefølge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elever med søskende på den ønskede afdeling optages før elever uden søskende på afdelingen. 2. Elever optages efter afstand fra hjem til ønskede afdeling (nærmest boende optages først). 3. Kommunens egne borgere optages forud for borgere fra andre kommuner. <p>Inden for de kommunale rammer for klasseskabelse fastlægger skolebestyrelsen på distriktsskolen principper for klasseskabelse.</p>
<p>Andre emner <i>Specialområdet</i></p>	<p>Byrådet ønsker en øget inklusionsindsats. Med blot fire store folkeskoler i Fredericia er grunden lagt til at samle og udvikle specialpædagogiske kompetencer, der er nødvendige for, at alle børn - som fagligt og socialt vurderes at profitere af at være en del almenområdet - kan inkluderes på folkeskolerne.</p>

<p><i>Sammenhæng på hele 0-18 års-området</i></p>	<p>Med strukturændringen revisiteres alle børn, som er i segmenterede tilbud, til en distriktsskole eller til kommunens specialtilbud.</p> <p>De nye skoler opretter professionelle ressourcecentre, der iværksætter og koordinerer indsatsen så tidligt som muligt i forhold til enkeltelever og grupper af skolens elever.</p> <p>Pr. 1. august 2013 oprettes en ny specialskole placeret på to matrikler.</p> <p>Med etableringen af 4 nye skoledistrikter, som matcher de nye daginstitutions- og klubdistrikter, skabes muligheden for i langt højere grad at tænke sammenhængende indsats for hele 0-18 års-området. Herunder også et såkaldt tværsteam, hvori der er samarbejdes med familie- og børnesundhedsområdet. Det tværgående arbejde medvirker til at skabe et fælles børne- og læringssyn. Lederne for de enkelte områder samarbejder på tværs.</p>
---	--

<h2 style="background-color: #003366; color: white; padding: 5px;">Frederikshavn Kommune</h2>	
<p>Baggrund og formål</p>	<p>Byrådet i Frederikshavn Kommune vedtog en ny struktur på skoleområdet på møde d. 8. oktober 2014. Første fase af strukturændringen trådte i kraft pr. 1. august 2015, mens anden fase træder i kraft pr. 1. august 2017.</p> <p>I forbindelse med budget 2015 blev en ny organisering af det samlede børneområde (0-16 år) i Frederikshavn Kommune drøftet under overskriften Bæredygtigt Børneområde.</p> <p>Udfordringerne på skoleområdet har blandt andet været, at små og dermed fagligt smalle personalegrupper ikke giver de optimale rammer for videndeling og sparring, ligesom det er svært at have tilstrækkeligt med linjefagsuddannede lærer til at dække fagrækken. I små klasser kan der skabes sårbare miljøer for socialt sårbare børn.</p> <p>Formålet med forslaget i sin helhed har været at skabe et fleksibelt børneområde, som kan være med til fortsat at sikre fagligheden og kvaliteten i dagtilbud og skoler samtidigt med at kunne håndtere udfordringen med faldende børnetal i de kommende år.</p>
<p>Skolestruktur</p>	<p>På skoleområdet ændres strukturen fra 16 til 4 skoledistrikter, herunder nedlægges to matrikler. Én matrikel er etableret som overbygningsskole i Frederikshavn med 5-6 spor. Øvrige matrikler varierer i forhold til klassetrin inden for udskoling, mellemtrin og udskoling.</p> <p>Omstruktureringen indebærer samtidigt, at distrikterne på dagtilbudsområdet ændres, så de geografisk er magen til skoledistrikterne. Center for Familie tilpasser sin organisering,</p>

<p><i>Økonomi</i></p> <p><i>Ledelse</i></p> <p><i>Klassekvotient</i></p> <p><i>Principper for indskrivning af elever</i></p>	<p>således at der kobles et tværfagligt team til hvert distrikt med henblik på at øge sammenhængskraften og videndelingen i barnets udvikling.</p> <p>Besparelsen ved ændringerne i skolestrukturen er opnået i forhold til ny ledelsesstruktur, klasseoptimering, lukning af to matrikler og etablering af rullende skolestart. Der har været udgifter til tiltag, som skulle sikre skoleveje, og mindre udgifter til skolekørsel. Det er prioriteret, at udgifter i forbindelse med bygningsmæssige tiltag blev holdt minimalt.</p> <p>Det nye i ledelsesstrukturen er, at skolelederne reduceres til i alt 4 distriktsskoleledere. Skolelederne er dermed fuldtidsansatte ledere. Tidligere har skolelederne også varetaget andre opgaver, som eksempelvis undervisning. Det er den enkelte distriktsskoleleder, som tager stilling til lederteamet i skolen og ledelsesstrukturen kan derfor variere.</p> <p>Der etableres børnedistrikter pr. 1. august 2017 (fase 2). Fremadrettet vil der være fire børnedistrikter, der håndterer både Dagtilbud og Skole, og organisatorisk lægges stillingerne som skoleleder og dagtilbudsleder sammen til en børnedistriktsleder.</p> <p>Klassekvotienten er steget.</p> <p>Det er rammesat, at eleverne som udgangspunkt skal indskrives på den nærmeste skole. Ved indskrivning af elever længere væk fra hjemmet end rammesat, tilfalder udgiften til befordringen skolen.</p>
<p>Andre emner</p> <p><i>Rullende skolestart</i></p> <p><i>Dagtilbud</i></p> <p><i>10. klasse</i></p>	<p>Omstruktureringen indebærer etablering af rullende skolestart på alle kommunens skoler. Det betyder, at alle børn i dén måned eller dét kvartal, hvor de fylder 6 år, begynder i skole. Desuden blev der indført samordnet indskoling og aldersintegrerede klasser fra 0.-3. kl. på alle kommunens skoler.</p> <p>Omstruktureringen indebærer også sammenlægninger af en række børnehuse til renoverede, udbyggede eller nybyggede børnehuse. Dagtilbud og Skole samarbejder inden for distrikterne.</p> <p>10. klassecenteret og Ungdomsskolen er flyttet til Center for Unge.</p>

Næstved Kommune

<p>Baggrund og formål</p>	<p>Byrådet godkendte d. 15. december 2015 en ny skolestruktur, der træder i kraft pr. 1. august 2016.</p> <p>Under overskriften Kvalitet og Økonomi blev igangsat et arbejde, der skulle anviser nye tiltag, som skal medvirke til at</p>
----------------------------------	---

	<p>højne kvaliteten i skolevæsnet og komme med bud på, hvordan man kan imødegå de økonomiske udfordringer, der er på området. På denne baggrund blev udarbejdet et forslag til en ny skolestruktur. Målene med forslaget er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At styrke de faglige resultater på skolerne set i lyset af skolereformen. • At styrke ledelsen af skolerne ved at samle overordnede ledelsesfunktioner på færre personer og styrke den daglige pædagogiske ledelse. • At sikre, at skoler og skolevæsen har et økonomisk råderum. <p>Forslaget er udarbejdet på baggrund af det politiske mandat om, at der ikke må lukkes matrikler.</p>
<p>Skolestruktur</p>	<p>Den nye skolestruktur vil betyde, at antallet af skoledistrikter reduceres fra 17 til 6. Distrikterne sammensættes af mellem 2 til 4 nuværende skoler, afhængigt af skolernes størrelse og beliggenhed. Der bliver i alt 8 skoler med overbygning, heraf er én af matriklerne en ren overbygningsskole.</p> <p>Hovedelementerne i forslaget er:</p> <p>Der sker en omorganisering af ledelse og af de administrative medarbejdere.</p> <p>Overbygningseleverne er så vidt muligt samlet på én matrikel i hvert distrikt. Klasseoptimeringen i overbygningen (så vidt muligt flere end 3 spor) skal medvirke til at løfte kvaliteten med mulighed for at etablere flere valgfag og valgmuligheder. Det er ikke muligt at samle overbygningsskolerne på én matrikel pr. sammenlagt distrikt i to af distrikterne, da det vil kræve store anlægsinvesteringer.</p> <p>Der sker ikke klasseoptimering i indskolingen og mellemtrinnet, da der er politisk ønske om at bevare skolerne i de små lokalsamfund. Herudover blev det vurderet, at en klasseoptimering kan betyde forholdsvis høje udgifter til transport, hvis elever får længere til skole.</p>
<p><i>Økonomi</i></p>	<p>Forslaget indebærer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasseoptimering i overbygningen. • Merudgifter til transport. • Omorganisering af administration og ledelse. <p>Samlet set vil forslaget give et provenu på 7-11 mio. kr., afhængigt af transportudgiften, til løft af kvaliteten på det samlede skolevæsen.</p>
<p><i>Ledelse</i></p>	<p>Hver af de 6 skoledistrikter får en skoleleder, en administrativ leder, en pædagogisk leder, en SFO-leder samt en daglig leder for hver matrikel. Derudover kan der, afhængigt af skolestørrelse og/eller specialtilbud være et antal mellemlidende ved skolerne. Ledelsesfunktionen specialiseres og samles på</p>

<i>Klassekvotient</i>	færre og mere kompetente hænder, hvilket frigør tid til at styrke den pædagogiske ledelse.
<i>Principper for indskrivning af elever</i>	Den gennemsnitlige klassekvotient vil med forslaget stige fra 22,7 til 23,5.
Andre emner <i>Specialundervisning</i>	Principper for fordeling af eleverne inden for distriktet fastsættes af skolebestyrelserne. Der er ikke politisk taget stilling til overordnede rammer for fordelingen.
<i>Dagtilbud</i>	Ved den foreslåede organisationsændring vil der være basis for, at langt flere skoler kan etablere eget tilbud for en større del af de elever, som har behov for specialundervisning, end det er tilfældet i dag. Der vil fortsat findes et tværgående specialtilbud i kommunen. Transportudgifterne til specialundervisning vil kunne nedbringes.
<i>Klub</i>	På dagtilbudsområdet blev der for ca. 1 ½ år siden etableret 4 distrikter, hvori ca. 40 daginstitutioner er fordelt. Omstruktureringen indebar lukning af daginstitutioner med henblik på at håndtere et faldende børnetal.
	Klubtilbud på skoler er nedlagt, hvilket har medført en besparelse på ca. 5,2 mio. kr.

Silkeborg Kommune

Baggrund og formål	<p>D. 28. september 2015 sendte Silkeborg Byråd et forslag til en ny skolestruktur i høring. Med baggrund i høringssvarene har der ikke været politisk opbakning til forslaget og administrationen har fået til opgave at gentænke forslaget.</p> <p>Høringsforslaget gennemgås i det følgende:</p> <p>Forud har Børne- og Ungeudvalget over en længere periode drøftet en strategi for folkeskolen på vej mod år 2021 ud fra et ønske om at få det fulde udbytte af folkeskolereformens mål og samtidig håndtere udfordringerne med et faldende elevtal. Børne- og Ungeudvalget vedtog fem grundlæggende temaer og dertil hørende strategiske håndtag, som er ryggraden i den nye strategi for folkeskolen:</p> <p>At der skabes børnefællesskaber, der kan optimere alle børns læring og trivsel på sammenlignelige vilkår ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablering af robuste klasser. • Etablering af en udskoling, der skaber flere muligheder for valgfag og linjedannelse og bedre overgang til ungdomsuddannelserne. <p>At der skabes robuste faglige fællesskaber for medarbejderne ved:</p>
---------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Breder anvendelse af lærerressourcer på tværs af de enkelte undervisningssteder. • Kompetenceudvikling af medarbejdere i forpligtende læringsfællesskaber på tværs af de enkelte undervisningssteder. <p>At kvaliteten og effektiviteten af ledelsen øges ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisering af skoleledelse i ledelsesteam, der sikrer, at alle ledelsesområdet løftes effektivt, med høj kvalitet og med pædagogisk ledelse og personaleledelse på tværs af de enkelte undervisningssteder. <p>At der holdes fokus på etablering af varierende og fleksible læringsmiljøer ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indretning af undervisningssteder på nye og inspirerende måder koblet til pædagogisk praksis. <p>At kvalitet og effektivitet i styring og understøttelse af et fælles skolevæsen øges ved:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forpligtende samarbejde mellem det centrale og de decentrale niveauer, der sikrer skolevæsnets opfyldelse af skolereformens operative mål. <p>I forlængelse heraf blev skoleafdelingen bedt om at undersøge, hvordan forskellige strukturelle modeller for skolefællesskaber kan understøtte strategien. På baggrund af politiske drøftelser af de forskellige modeller er således udarbejdet et høringsforslag til en ny struktur samt en overordnet implementeringsplan for strategien og strukturen.</p>
Skolestruktur	<p>Forslaget til en ny skolestruktur bygger på idéen om skolefællesskaber, der består af et antal af de nuværende skoler i et fællesskab med: én elevgruppe, én medarbejdergruppe, ét ledelsesteam, én bestyrelse, én økonomi og ét skoledistrikt.</p> <p>Det betyder, at 27 selvstændige skoler etableres som 9 skolefællesskaber eller skoledistrikter.</p> <p>For at imødekomme de ældste elevers forskellige interesser og forudsætninger og for at øge deres motivation, vil der i skolefællesskaber med flere elever pr. årgang kunne etableres undervisning i forskellige linjer eller faglige temaer for de ældste elever. I en ny struktur vil antallet af klasser pr. årgang i overbygningen i skolefællesskabet være mellem 3 og 7.</p> <p>Indfasningsplanen beskriver i hvilken takt, de forskellige overordnede elementer i skolestrategien forventes realiseret de første tre år. For elevernes vedkommende sker følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. år. Eleverne i 0-9 kl. fortsætter og indskrives i den nuværende form. Der etableres fælles valgfagsordning inden for det enkelte skolefællesskab. • 2. år. Elever i 0-3 kl. fortsætter og indskrives i den nuværende struktur. Hvis der er færre end 12 elever, skal der besluttes en hensigtsmæssig klasseorganisering.

<p><i>Økonomi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • 3. år Indskoling som i år 2. Fælles overbygning indfaset inden for det enkelte distrikt på et eller flere uddannelsessteder. <p>Skolefællesskaber vil øge muligheden for at holde driftsudgifterne på et realistisk niveau, selvom elevtallet falder. Ved etablering af de 9 skolefællesskaber vil der i skoleåret 2020/21 ved optimalt udnyttet klassefordeling være mulighed for at samle eleverne i 400 klasser i stedet for 459 klasser. Dette svarer til 59 færre klasser og medfører knap 40 mio. kr. frigivne midler på skolerne.</p> <p>Kommunen forventer, at udgifter til befordring med den nye struktur vil stige, men vil ikke overstige gevinsten ved at reducere antallet af klasser.</p>
<p><i>Ledelse</i></p>	<p>I alle skolefællesskaber etableres et ledelsesteam bestående af en skoleleder og et antal mellemledere. Skoleledelsen tænkes specialiseret i forhold til de områder, der skal ledes blandt andet: strategisk-, administrativt-, pædagogisk- og personaleledelse.</p> <p>I hvert skolefællesskab vil der være én skoleleder, som har ansvaret for den strategiske ledelse. På alle undervisningssteder vil være en daglig leder med fokus på den faglige pædagogiske ledelse, idet denne type ledelse giver de bedste resultater i forhold til børns læring og trivsel.</p>

Svendborg Kommune	
<p>Baggrund og formål</p>	<p>Byrådet i Svendborg Kommune godkendte en ny skolestruktur d. 30. november 2010.</p> <p>Baggrunden for vedtagelsen var lave klassekvotienter og dermed en uudnyttet kapacitet.</p> <p>Politisk blev der indledningsvist sat nogle rammer op for løsningsmodellerne, blandt andet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øget klasseoptimering. • Øget inklusion. • Større fællesskaber. • Lokal tilknytning.
<p>Skolestruktur</p>	<p>Den nye skolestruktur indebar, at 19 skoler blev sammensat til 11 skoler. Strukturændringen indebar lukning af to skoler. I dag består strukturen af 5 skoler på én matrikel og 6 skoler med flere matrikler.</p> <p>I Svendborg by blev oprettet én stor ungeskole, der optager elever fra 3 grundskoler. Skolen vurderes til at være en af Danmarks største ungeskoler med 8 spor. Ungeskolen blev oprettet på en skole, hvor 55% af de daværende elever var to-sprogede.</p>

<i>Økonomi</i>	<p>Omstruktureringen betød også, at der blev etableret en række skoler med elever i 0.-6. kl., som var fødeskole til skole med elever fra 0.-9. kl. inden for samme distrikt.</p> <p>Besparelsen blev primært fundet ved klasseoptimering, og dertil ved nedlæggelse af to bygninger. Det anslås, at der blev opnået en besparelse på 17-18 mio. kr.</p>
<i>Ledelse</i>	<p>Samtidig med besparelsen blev der investeret i fx idrætsklasser, hvor 0.-6- kl. havde 6 ugentlige idrætstimer.</p>
<i>Klassekvotient</i>	<p>Der blev fastholdt et højt ledelsesniveau.</p> <p>Klassekvotienten er steget fra 19,2 til 21,3 elever. Det gennemsnitlige antal elever pr. skole er steget fra 278 til 480 elever.</p>
Andre emner <i>SFO og klub</i>	<p>SFO'en blev reduceret i forbindelse med indførelse af helhedsskolen og dermed forud for den nye folkeskolereform. Der er én offentlig klub og 6 private klubber.</p> <p>Pædagoger er blevet kompetenceudviklet ift. didaktiske kompetencer.</p>

Haderslev Kommune	
Baggrund og formål	<p>Byrådet i Haderslev Kommune godkendte d. 24. februar 2011 en ny skolestruktur, som skal ses som led i en større reform på børn- og familieområdet - Haderslevreformen.</p> <p>Formålet med reformen var blandt andet at skabe sammenhæng, tværfaglighed og helhed på området. Reformen skal fremme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Større grad af inklusion. • Styrkelse af unge- og det studieforberedende miljø i overbygningen. • Fremskudt, tidlig og tværfaglig indsats (tidlig opsporing af problemstillinger ved børn og familier). <p>Reformen er udviklet i samarbejde med professor i socialpsykologi, Per Schultz Jørgensen.</p>
Skolestruktur	<p>Den nye skolestruktur indebar oprettelse af 9 fællesskoler, hvoraf 7 fællesskoler er fordelt på to matrikler. To skoler blev lukket. De 9 skoler er fordelt inden for tre distrikter/områder. Der etableres ungemiljøer på i alt 4 skoler, heraf er to placeret på egen matrikel.</p>
<i>Økonomi</i>	<p>Formålet med Haderslevreformen skal opfyldes samtidig med, at reformen giver et væsentlig bidrag til sænkningen af driftsøkonomien på Børne- og Familieområdet.</p>

<i>Ledelse</i>	Omstruktureringen på skoleområdet har medført besparelse ved en bedre kapacitetsudnyttelse og omstrukturering i ledelsen. Der har været øgede omkostninger til kørsel for elever i overbygningen. Der blev udarbejdet nogle servicekriterier for skolekørsel, fx at der max. må anvendes 5 timer på kørsel over en uge. Der har desuden været mindre udgifter til indretning af skolerne.
<i>Klassekvotient</i>	Direktør og chef udpegede ny skoleleder blandt de to-tre konkrete skoler, der blev lagt sammen.
<i>Principper for fordeling af elever</i>	Klassekvotienten er steget i forbindelse med klasseoptimeringen. Principperne er formuleret af den lokale skolebestyrelse.

Randers Kommune	
Baggrund og formål	<p>Byrådet godkendte d. 12. januar 2015 forslag til en ny skolestruktur, som trådte i kraft med virkning fra d. 1. august 2015.</p> <p>Baggrunden for forslaget er en række udfordringer på skoleområdet. Det gælder blandt andet fremtidige renoveringsbehov på kommunens skolebygninger, faldende børnetal og udmøntning af den nye folkeskolereform, der understøtter at gøre børnene så dygtige som muligt. Samtidigt skal endnu flere unge gennemføre en ungdomsuddannelse.</p> <p>Formålet med den nye skolestruktur er at sikre et stærkt og fremtidssikret skolevæsen med robuste folkeskoler. Den nye skolestruktur skal sikre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Høj trivsel for børn og medarbejdere. • Trygge børnemiljøer. • Fagligt stærke udskolingsmiljøer med øgede valgmuligheder. • At elever bliver så dygtige, som de kan. • At flere gennemfører en ungdomsuddannelse. • At medarbejdernes muligheder for erfaringsudveksling løftes. • At skolerne skal have gode vilkår for at indfri skolereformens intentioner.
Skolestruktur	<p>Den nye skolestruktur betyder, at antallet af skoler reduceres fra 24 til 19, idet 5 skoler nedlægges. Der etableres en overbygningsskole fra 7.-9- klassetrin. 6 skoler har klassetrin fra 0.-6. og 10 skoler har klassetrin fra 0.-9.</p> <p>Etableringen af udskolingsmiljøer på færre skoler skal sikre langt flere muligheder for den enkelte unge, herunder en bred vifte af valgfag at vælge imellem.</p>

<p><i>Økonomi</i></p> <p><i>Klassekvotient</i></p>	<p>Den nye skolestruktur frigiver et provenu på 37 mio. kr. årligt, hvilket geninvesteres i skoleområdet. Besparelserne er fundet i nedlagte skoler, ændringer i administrations- og ledelsesstrukturen samt færre lærere og pædagoger. Der er dog ikke fundet afskedigelser sted, da nedgangen er sket ved naturlig fratrædelse. Der er afsat midler til anlæg (heraf 5 mio. kr. af provenuet). Der er tillige vurderet øgede udgifter på 2,6 mio. kr. til skolekørsel. Beløbet til skolekørsel er forlods fratrukket i provenuberegningen og påvirker ikke provenuet på de 37 mio. kr. Som et resultat af den endelig besluttede struktur, er der desuden øgede udgifter til kørsel for elever på specialområdet.</p> <p>Klassekvotienten er steget fra ca. 21,3 til 22,5.</p>
<p>Andre emner</p> <p><i>Førskoletilbud</i></p> <p><i>Børnebyer</i></p> <p><i>10. klasse</i></p> <p><i>Specialundervisningen</i></p>	<p>Den nye struktur indebærer samtidig, at der i foråret 2015 oprettes førskoletilbud på alle skoler, hvor lokalekapaciteten giver mulighed for det, og hvor det kan indpasses i eventuelle ombygninger. Det er et fremtidigt politisk ønske, at der er førskoletilbud på alle skoler for de forældre, der ønsker det.</p> <p>Der er etableret 2 børnebyer (børnehaver flyttes ind på skolen).</p> <p>Som supplement til kommunes eksisterende 10. klassetilbud oprettes der med den nye skolestruktur et nyt erhvervsrettet 10. klassetilbud, en EUD10 linje, som er placeret på Erhvervsskolen Tradium.</p> <p>Organiseringen af specialundervisningen bliver også berørt, men ikke kommunens tre specialskoler.</p>